

Amb agraïment al Manel per la feina de recollida de la memòria històrica del barri

Pregó de Festa Major del Raval 2019 Josep Pitarque i Elvira Ruiz

Aquest any ens han demanat fer el pregó de la Festa a l'Elvira i a mi.

Això, que ens fa molta il·lusió, és una gran responsabilitat. Esperem no defraudar-vos!

La nostra memòria arriba fins al 2000, que marxem del barri.

Josep

Hem optat per compartir amb vosaltres algunes de les nostres vivències, que molts també heu viscut i que per a uns altres us seran desconegudes. Intercalarem les nostres intervencions per fer-les més àgils i esperem que més amenes.

Volem començar recordant persones que ja no són amb nosaltres:

L'Albert Ferrero (Stone). Vam començar al Centre Social i ell va ser l'últim president i va tancar-lo.

En Segarra d'ERC, va ser president de la Festa Major a finals dels 60 i més tard, amb la fundació de l'Associació de Veïns, va ser secretari. Amado de la CNT, Hernández del PSOE i els seus "encesos" debats sobre la república i la guerra.

En Cámara del PSUC i l'Esquirol, capellà de l'època, fundant la caixa de solidaritat, més tard se'n farien càrrec en Joan Morán i l'Adoni.

En Salvador i en Puig fent teatre, Puig més conegut per la poesia, també va ser tresorer de la Festa Major del Barri.

L'avi Porta amb els castellers, en Joan Vicente amb la cultura, en Moreno amb el ciclisme, en Pedrete de la petanca, en Pedro dels escacs, en Joan Azuara amb les paelles.

L'Olivé, el Roca, el Roque, botiguers del barri i col·laboradors.

Activistes com en Luque, l'Ubach, les Mar, el Francisco, la Maria, la Josefina, en Jon Todor. l'Arasa i en Florencio amb les seves dones (vaig fer els primer cursos de català amb ells)...
L'Àngela, companya d'en Puig, i la Magdalena, companya d'en Cámara, que encara és amb nosaltres.

Personatges curiosos com Paco el Barber, al costat del bar Esport, que era l'alcalde de barri. Una de les tasques dels alcaldes de barri era proporcionar o denegar als veïns que ho sol·licitaven el certificat de bona conducta, imprescindible per a moltes coses en el franquisme, per exemple per poder obtenir el carnet d'aturat i per tant, poder buscar feina, en definitiva, per poder treballar.

L'esperpèntic "Legionario", que durant uns anys ens perseguia pistola en mà per enganxar cartells i fer pintades.

Elvira

Jo arribo al barri el 1975, a la mort del dictador. Vinc a viure al passeig Sant Jordi. El meu partit, l' MCC (Moviment Comunista de Catalunya), m' havia proposat "treballar" – és a dir, militar- a Santa Coloma, i al barri del Raval, i jo hi vaig estar d'acord.

Tot just l'AAVV ja legalitzada havia agafat un local al carrer Monturiol 35.

L'any següent també vaig venir a fer de mestra a Santako, primer al barri de Can Franquesa, després al Virgen Inmaculada (actualment Tanit), al Monturiol i al Gaudí, i finalment al Beethoven, al Fondo, fins a la jubilació.

Com aviat en Josep i jo vam anar a viure junts al carrer Pau Claris i després a Francesc Julià i ara al Barri del Centre, la meua vida ha quedat lligada al Raval, a Santa Coloma i a Catalunya (però sense oblidar mai la meua estimada Euskadi).

Un pregó de Festes ha de ser alegre, però sense oblidar els problemes del barri, i el nostre acumula el trist rècord de ser el que més desnonaments pateix en tota la ciutat. No cal oblidar que la defensa de la vivenda va comportar una sentència de desterrament al president de l'Associació de Veïns del barri (és a dir, al Josep) que es va poder aturar per la solidaritat del barri i de la ciutat. La realitat quotidiana demostra que la necessitat d'habitatge públic continua sent una assignatura pendent a Santa Coloma.

La Festa també serveix per reivindicar. I és per això que reivindicuem a la víctima de la Manada, que va denunciar i ha persistit en el duríssim procés penal. Però ha fet un pas de gegant per a moltes dones!!!

I és per això que avui no podem oblidar els homes i les dones que lluiten per un mar sense morts.

I és per això que és indigna i remou el periple de tres dies que han hagut de fer els presos polítics per tornar a estar tancats en un altre lloc.

Josep

Jo vaig venir al barri quan tenia vuit anys. Al 1956 els meus pares van comprar una parcel·la de terreny al barri. Els carrers no estaven asfaltats ni tenien llum, les aigües fecals corrien pels carrers, per falta de clavegueres.

Moltes de les cases eren d'auto-construcció, demanaven el materials al García o al Lozano que, amb el carro i cavall i el camió, ens els portaven.

Recordo acompanyar al José i al Carlos Lozano el cap de setmana a intentar cobrar els materials.

Per aquella època encara ens banyàvem al riu al final del passeig de Sant Jordi. Enterràvem la sardina i menjàvem la truita als Pins. Els peus els teníem permanentment vermells de terra roja.

On era el Bar Helena, per aquella època tenien una mena de cobert de canyes on els diumenges a la tarda asseguts en un bancs de fusta vèiem la tele en blanc i negre: en Rin Tin Tín i Rusty, Bonanza, La Dimensión desconocida...

A més dels emigrants de la resta de l'estat espanyol, alguns del veïns venien de viure al barri de Can Valero i dins de l'antic estadi olímpic de Montjuïc, les grades estaven compartides i allí vivia la gent.

Com vaig viure jo la Festa Major?

Recordo:

L'envelat era al solar de l'Avinguda la Generalitat entre Sant Jordi i Pau Claris, més tard es va instal·lar on hi ha ara la Sargantana. Cada any s'havia de pagar al pagès la collita, ja que la malmetíem per muntar-lo.

L'envelat tenia una sèrie de llotges que també s'abonaven i asseguraven més ingressos.

La Festa del Barri era de molta anomenada i venia gent de tota Santa Coloma ja que portàvem artistes del moment: José Guardiola, Hermanos Calatrava, Los Diablos, Eliseo del Toro, La Salseta del Poble Sec ...

Les casetes de fira (caballitos) s'han anat posant a diferents llocs: a l'Avinguda Santa Rosa, al carrer Monturiol, al Riu ...

Durant els dies de la Festa, instal·laven uns altaveus pel barri i des de la comissió posàvem discos dedicats als veïns. S'ha d'explicar que alguns veïns que els molestava la música ens tallaven els cables de la megafonia.

Els veïns s'abonaven a un número que anava amb l'ONCE durant la setmana. Per seguir millor els actes de la Festa, s'editava un llibret amb el programa i anuncis dels comerços del barri i de la ciutat.

Al 1970 vaig a la mili, quan torno moltes coses al barri han canviat. S'ha consolidat el Centre Social, les Comissions de Barri organitzen les mobilitzacions del barri. L'any 1974 a les Festes es porta la Maria de Mar Bonet i l' Ovidi Montllor, i la recaptació es destina íntegrament a la caixa de Solidaritat.

Elvira

Quan es legalitza l'Associació de Veïns l'any 1976, aquesta passa a ser l'organitzadora de la Festa Major i s'adopta de nou el nom de Festa Major del Raval, que Mossèn Mata havia canviat al 1965 per motius religiosos i el nom de Santa Rosa es deixa definitivament a aquell barri. Algunes activitats com l'elecció de la Pubilla, el concurs de Bevedors de Cervesa, les Majorets, el Concurs de Cante lliure d'aficionats, es van deixar de fer per inadequats als nous temps i es va impulsar d'altres com el Cinema al Carrer, la Cantada d'Havaneres, el Cross, el Correfoc, la Paella i Sardinada populars ...

Durant anys s'han fet samarretes amb la reproducció del cartell i sempre es lliga la Festa a la reivindicació: l'Ambulatori, el Metro, Salvem La Masia de Can Peixauet, però també amb temes globals com l'Amnistia, el NO a l' Otan, NO a la Mili, NO a les Nuclears, Escola en Català, etc.

Josep

L' any 1988 la Festa Major la programen i organitzen el Grup de Joves de l'Associació de Veïns, els mateixos que ja havien format el Grup de Muntanya i Espeleologia, com Juanjo, Ascen, Amparo, Loli, Sonia, Ilde, los Manolos: Manel, Manolo, Manolato, Lito, Manolito ...

La Festa, que era per Sant Jaume, al juliol, es va avançar a finals de juny per incrementar la participació dels veïns, abans de marxar de vacances.

Elvira

L' AAVV tenia un gran reconeixement al barri, amb persones conegudes i estimades, era una entitat que sentia molt seva.

Anàvem a cobrar les quotes de socis i a repartir el butlletí casa per casa, cadascun de nosaltres era responsable de dos o més carrers.

Quan hi havia lluites com la del No a les Contribucions Especials, ja en l'època de Lluís Hernández, o per l'Ambulatori o per demanar que el Metro arribés al barri o decidíem netejar algun solar per fer un parc, enganxàvem les convocatòries a les porteries i teníem contacte amb els presidents d'escala per arribar a acords.

Josep

L' AAVV va ser un dels motors de la Coordinadora d' AAVV de la ciutat i com a tal va participar activament en totes les lluites com la defensa de Can Zam i la Serralada de Marina, No al camp de golf a Sant Jeroni, per escoles i ambulatoris, pels transports públics, per la defensa del català i pel patrimoni arquitectònic de la ciutat. Col·labora amb el recordat Xavier Valls per l'elaboració del Pla Popular i dóna suport a iniciatives com la ràdio lliure Ràdio Inoksidable.

L'Associació també va impulsar la creació d'altres entitats com l' AAVV de Safareigs - que en un principi formava part del Raval-, la creació del Club Petanca, l' Associació d' Avis o la Vocalia de Dones. La lluita per un habitatge digne i contra les estafes immobiliàries, va suposar la llarga lluita contra el desterrament del llavors president, un servidor, Josep Pitarque.

En les primeres eleccions municipals molts dels activistes del moviment veïnal va entrar a les institucions donant més importància al treball que des de allí es podia fer. Altres activistes vam considerar que les associacions de veïns i els moviments de base continuaven sent imprescindibles.

Elvira

La Penya Barcelonista ha estat una entitat important al barri i ha col·laborat en el funcionament de l' Associació de Veïns amb en Josep M^a, el Climent, el Jaume...

No podem oblidar "Arrels de barri", els diferents Esplais, amb Salvador , Alicia, Jaime Antonio, Miguelito i les Mars, "Grup Orca", "Somriure Viatger", "El pessebre del Raval" a Can Peixauet...

Vull remarcar el paper important que sempre han tingut les dones al barri, sovint no prou reconegut. Recordo als primers temps: l' Anna Martí i l' Anna Pirla, l' Agnès (la Inés),

l' Encarna, la Josefina, i la feina que van fer les monges en el grup d'alfabetització de dones, i més tard la Viki, la Teresa, l' Avelina, las dues Paquis i les seves fantàstiques paelles, i el grup de puntaires... i la Loli, la Marina, La Mar i l'Alicia a l'esplai, i després les monitores de "El Pájaro Loco", una altra vegada unes monges -l' Eulàlia i la María Jesús- i la seva feina immensa a Integramenet i ara les Roses, i tantes i tantes dones anònimes.

El barri ha canviat, és cert, sempre ha tingut molta mobilitat, és un barri de pas per a molta gent, els fills es casen i ja no volen viure al barri, la gent que es fa gran, si pot, marxa perquè les cases no tenen ascensors, els carrers són costeruts i les cases moltes envellides i la zona sense gaires serveis (tot i que ara tenim metro, ambulatori, biblioteca, piscina i poliesportiu), molts comerços han desaparegut però tenim un Mercadona que ho centralitza tot. I nous veïns d'economies precàries, que viuen sovint amuntegats perquè han de compartir pis pels alts preus dels lloguers.

TOT molt diferent del que passava als anys 60 i 70????

No gaire, la diferència és que ara aquests nous veïns són de tot el món, amb costums, cultures i llengües diferents, lluitant per una vida millor per als seus fills, com van fer els que vivien abans.

Josep

Per sort, aquest barri té una gran riquesa associativa i experiència en lluites compartides, ara cal coordinar esforços per conèixer-nos millor i incorporar els nous veïns a la vida social del barri, i això és a les nostres mans.

Com ho és salvar el planeta de la destrucció a què l'estem portant.

Josep

Elvira

Visca el barri del Raval i Visca la Festa Major!